

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
 Факультет міжнародних відносин
 Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО

Декан ФМВ

Заст.

« 30 »

Юрій ВОЛОШИН

2023 р.

Сидоренко К.В.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

« 14 » 09

2023 р.

Анатолій ПОЛУХІН

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

«Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародний бізнес»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Сем.	Усього (год./кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	165 / 5,5	17	34	-	114	-	КР - 1с.	Екзамен 1 с.
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Індекс: НМ - 17 - 292 - 3 / 23– 2.1.3

СМЯ НАУ РМ 15.01.01-01-2023

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 2 з 18	

Робочу програму навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес», навчального та робочого навчального планів НМ – 17 – 292-3/23, РМ – 17 – 292-3/23 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:
завідувач кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу / Леся ПОБОЧЕНКО /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» – кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 13 від «30» серпня 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародний бізнес» / Леся ПОБОЧЕНКО /

Завідувач кафедри / Леся ПОБОЧЕНКО /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Факультету міжнародних відносин, протокол № 7 від «30» серпня 2023 р.

Голова НМРР / Катерина СИДОРЕНКО /

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 3 з 18	

ЗМІСТ

	Сторінка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	5
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	6
2. Програма навчальної дисципліни	6
2.1. Зміст навчальної дисципліни	6
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Тематичний план	10
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену	12
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	12
3.1. Методи навчання	12
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	12
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	13
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	14

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі міжнародних економічних відносин.

Метою викладання дисципліни є формування у студентів системи знань щодо розкриття концептуальних засад діяльності сучасних ТНК та розширення знань щодо управління персоналом в міжнародних компаніях.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення економічної природи процесів транснаціоналізації;
- визначення сутності, причин виникнення та особливостей функціонування ТНК;
- визначення ролі ТНК як суб'єктів міжнародного бізнесу;
- висвітлення інноваційної діяльності сучасних ТНК;
- вивчення міжнародної інвестиційної діяльності ТНК;
- ознайомлення студентів із структурою транскордонного злиття та поглинання транснаціональних компаній;
- визначення ролі України в сучасних процесах транснаціоналізації;
- формування вміння використовувати одержані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності України, враховуючи тенденції і перспективи розвитку світової економіки;
- формування у студентів стійких знань з теорії управління персоналом в міжнародних компаніях;
- набуття студентами навичок та вмінь самостійно вирішувати практичні питання управління персоналом в міжнародних компаніях;
- вміння розроблення стратегій та політики управління людьми в міжнародній організації залежно від конкретної ситуації;
- використання різних методів оцінювання персоналу в міжнародній організації;
- вміння професійно аналізувати діючі системи управління персоналом в міжнародних компаніях і розробляти заходи щодо їх удосконалення.
- засвоєння основних моделей та інструментів керівництва, головні ланки міжнародних комунікацій та особливості мотивації працівників транснаціональних корпорацій;
- ознайомлення студентів із особливостями системи управління людськими ресурсами в транснаціональних корпораціях і її особливості в умовах України;
- визначення та оцінка ефективності управління людьми в міжнародній організації, їх мотивації.
- визначення причин міжкультурних конфліктів в управлінні персоналом та шляхів їх попередження та подолання.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

– ПРН 1. Мати необхідні для професійної діяльності знання та навички з ділових комунікацій у сфері міжнародних економічних відносин, а також ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, включаючи усну та письмову комунікацію іноземною мовою; знати методику науково-технічного перекладу та систему координації перекладів, термінологічні стандарти, основи наукового редагування.

– ПРН 2. Креативно мислити, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах використання різних діагностичних методологій провідних міжнародних організацій.

– ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням кроскультурних особливостей суб'єктів міжнародних економічних відносин.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 5 з 18	

– ПРН 4. Приймати обґрунтовані рішення з проблем міжнародних економічних відносин за невизначених умов і вимог, працювати самостійно і в команді, брати на себе ініціативу та відповідальність, мотивувати та керувати роботою інших для досягнення поставлених цілей, забезпечувати якість виконуваних робіт, аргументувати результативність економічної діяльності у мінливому середовищі.

– ПРН 5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

– ПРН 6. Аналізувати нормативно-правові документи, оцінювати аналітичні звіти, грамотно використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали, вести прикладні аналітичні розробки, професійно готувати аналітичні матеріали.

– ПРН 7. Досліджувати й аналізувати моделі розвитку національних економік та обґрунтовувати заходи досягнення їх стратегічних цілей в умовах трансформації світогосподарських відносин.

– ПРН 9. Здійснювати моніторинг, аналіз, оцінку діяльності глобальних фірм (корпорацій, стратегічних альянсів, консорціумів, синдикатів, трастів тощо) з метою ідентифікації їхніх конкурентних позицій та переваг на світових ринках.

– ПРН 11. Розуміти сутність соціального виміру глобального економічного розвитку та імплементувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин.

– ПРН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

– ПРН 14. Презентувати результати власних досліджень, шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

– ПРН 17. Формулювати висновки і пропозиції, вирішувати проблемні ситуації та розв'язувати практичні завдання у сфері міжнародного бізнесу, зокрема, в авіаційно-космічній галузі.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

– ІК. Здатність виявляти та розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, генерувати нові ідеї під час професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин, в області міжнародного бізнесу або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень із застосуванням новітніх інноваційних технологій при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків з урахуванням невизначеності умов і вимог.

– ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

– ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

– ЗК 4. Здатність працювати в команді.

– ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

– ФК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо налагодження міжнародних економічних відносин на всіх рівнях їх реалізації.

– ФК 2. Здатність розробляти та аналізувати моделі розвитку національних економік і визначати їхню роль у сучасній світогосподарській системі.

– ФК 3. Здатність визначати й оцінювати прояви економічного глобалізму, виклики та дисбаланси глобального розвитку та їх вплив на міжнародні економічні відносини

– ФК 4. Здатність оцінювати масштаби діяльності глобальних фірм та їхні позиції на світових ринках.

– ФК 5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для осягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

– ФК 6. Здатність застосовувати принципи соціальної відповідальності в діяльності суб'єктів міжнародних економічних відносин і аналізі їхнього впливу на економічний розвиток країн.

– ФК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

– ФК 11. Здатність управління міжнародними бізнес-проектами, фінансами та валютно-кредитними розрахунками в діяльності суб'єктів ЗЕД.

– ФК 12. Здатність формувати систему знань про управління персоналом в міжнародних компаніях та управлінські моделі в міжнародному бізнесі, спрямованих на досягнення поставленої мети з урахуванням світових масштабів функціонування.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 6 з 18	

– ФК 13. Здатність формулювати висновки і пропозиції, вирішувати проблемні ситуації та розв'язувати практичні завдання у сфері міжнародного бізнесу, зокрема, в авіаційно-космічній галузі.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна має взаємозв'язок з дисциплінами «Методологія прикладних досліджень у сфері міжнародних економічних відносин», «Глобальна цифрова економіка» та є базою для таких дисциплін, як «Україна в міжнародному бізнесі» та «Міжнародні банківські операції та оподаткування».

2.1. Програма навчальної дисципліни.

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 /двох/ навчальних модулів, а саме:

– навчального модуля №1 «Сучасні транснаціональні компанії»

– навчального модуля №2 «Менеджмент персоналу в міжнародних компаніях»,

кожен з яких є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Окремим (третім) модулем є курсова робота, яку здобувач вищої освіти виконує в першому семестрі. КР є важливою складовою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль 1. «Сучасні транснаціональні компанії»

Інтегровані вимоги модуля №1:

ЗНАТИ:

- економічну природу процесів транснаціоналізації;
- сутність, причини виникнення та особливості функціонування ТНК;
- ТНК як основний суб'єкт здійснення прямих іноземних інвестицій;
- інноваційне забезпечення транснаціоналізації економічної діяльності;
- сучасні тенденції розвитку міжнародних злиттів та поглинань;
- Україна в сучасних процесах транс націоналізації.

ВМІТИ:

- розглядати глобальне конкурентне середовище з позицій транснаціоналізації;
- визначати роль і місце ТНК у процесах міжнародної міграції капіталів;
- аналізувати інноваційну діяльність сучасних ТНК;
- досліджувати глобальні тренди міжнародних злиттів та поглинань;
- відокремлювати залучення в Україну іноземних ТНК.

Тема 1. Транснаціональні корпорації (ТНК) як суб'єкти міжнародного бізнесу.

Сутність, причини виникнення та особливості функціонування ТНК. Види корпорацій. Транснаціональні, багатонаціональні та глобальні корпорації. Форми об'єднань корпорацій. Еволюція розвитку ТНК. Організаційна структура ТНК. Оцінка діяльності ТНК у світі.

Тема 2. Міжнародна інвестиційна діяльність транснаціональних корпорацій.

Транснаціональні корпорації як основний суб'єкт здійснення прямих іноземних інвестицій. Роль і місце ТНК у процесах міжнародної міграції капіталів. Поняття та сутність міжнародної інвестиційної діяльності ТНК. Теорії іноземного інвестування міжнародних корпорацій. Масштаби та напрями міжнародної інвестиційної діяльності ТНК. Оцінка сучасного стану та тенденцій розвитку міжнародної інвестиційної діяльності ТНК. Аналіз динаміки руху прямих іноземних інвестицій ТНК. Регіональна структура інвестиційної діяльності ТНК у світі. Особливості інвестиційної діяльності ТНК в Україні. Переваги та недоліки міжнародної інвестиційної діяльності ТНК в Україні.

Тема 3. Інноваційна діяльність сучасних ТНК. Інноваційний розвиток світової економіки: базисні імперативи. Інноваційний розвиток світової економіки як результат міжнародного науково-технічного співробітництва. Системна складова інноваційного розвитку світової економіки. Інноваційно-концептуальне забезпечення транснаціоналізації економічної діяльності. Аналіз розвитку транснаціоналізації світової економіки в контексті активізації інноваційних зрушень. Особливості сучасних інноваційних стратегій транснаціональних корпорацій. Діяльність ТНК у світовому створенні інновацій. Перспективні напрями участі України в процесах транснаціоналізації світової економіки в контексті використання інноваційних важелів.

Тема 4. Транскордонні злиття та поглинання транснаціональних компаній. Поняття, сутність та чинники процесів M&A. Завдання та причини ЗІП. Хвилі злиття та поглинання в сучасній світовій економіці. Фактори, що посилюють ЗІП. Класифікація транскордонних ЗІП. Сучасні тенденції розвитку міжнародних злиттів та поглинань. Глобальні тренди міжнародних злиттів та поглинань. Галузева структура ринку злиттів і поглинань у світі. Етапи розвитку українського ринку злиттів і поглинань. Злиття і поглинання бізнес-структур в Україні. Стратегії залучення українських бізнес-структур до процесів злиття та поглинання в міжнародне конкурентне середовище. Ключові проблеми ринку M&A в Україні.

Тема 5. Проблеми регулювання діяльності ТНК. Проблеми взаємовідносин ТНК і країн, що приймають. Транснаціоналізація в умовах зміни політичного устрою світу. Діалектика взаємин між ТНК та приймаючими урядами. Проблема послаблення національного контролю. Політична невизначеність та політичний ризик. Рівні політичного ризику. Джерела політичного ризику. Оцінка політичного ризику. Управління політичними ризиками. Теорія переговорної сили. Проблеми формування національних механізмів регулювання діяльності ТНК. Трансформація ролі країн, що розвиваються, у глобальній економіці. Форми співпраці ТНК з країнами, що розвиваються.

Тема 6. Діяльність ТНК в авіаційно-космічній галузі.

Особливості авіаційної та космічної промисловостей. Світові тенденції розвитку авіаційно-космічної галузі. Розвиток організаційно-правових форм підприємств авіаційно-космічної галузі. Світові ТНК в авіакосмічній сфері. Авіабудівельна галузь України в контексті міжнародних відносин. Співробітництво України в авіаційно-космічній галузі. Міжнародна економічна конкурентоспроможність повітряного транспорту України та стратегічні механізми її зміцнення. Державно-приватне партнерство в системі стратегічного регулювання розвитку авіакосмічної галузі. Особливості діяльності ТНК в авіакосмічній сфері України.

Тема 7. Україна в сучасних процесах транснаціоналізації. Передумови та мотиви транснаціоналізації національної економіки. Інституційно-правові засади розвитку власних ТНК в Україні. Внутрішній потенціал транснаціоналізації економіки України. Транснаціоналізація бізнес-груп у контексті підвищення інноваційної активності промислових підприємств. Загальний огляд ТНК, що представлені в Україні. Специфіка поглинання українських підприємств іноземними ТНК в процесі приватизації. Переваги та недоліки присутності в Україні іноземного капіталу. Прямі іноземні інвестиції та національна безпека України. Перспективи залучення в Україну іноземних ТНК.

Модуль 2. «Менеджмент персоналу в міжнародних компаніях»

Інтегровані вимоги модуля №2:

ЗНАТИ:

- систему управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях;
- управління людським капіталом і управління людськими ресурсами;
- відбір персоналу в міжнародних корпораціях;
- кадрову політику і стратегію управління персоналом у міжнародних компаніях;
- основні ідеї керівництва;
- особливості управління персоналом на підприємствах авіаційно-космічної галузі.

ВМІТИ:

- розглядати моделі управління людськими ресурсами;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
	стор. 8 з 18		

- визначати політику мети та характеристику HRM;
- аналізувати фактори впливу на стратегію управління людськими ресурсами;
- досліджувати професійний менеджмент підприємств авіаційно-космічної галузі;
- відокремлювати форми стимулювання персоналу в МК.

Тема 1. Система управління персоналом у міжнародних корпораціях та їх структурних підрозділах. Система управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях. Особливості курсу, основні поняття. Визначення управління людськими ресурсами. Моделі управління людськими ресурсами. Управління персоналом у структурних підрозділах міжнародних корпорацій Людський капітал, ринок праці, відданість організації. Домашні країни, країни-господарі, треті країни. Відмінність ринків праці у країнах-господарях; переміщення працівників між підрозділами компанії, що розташовані в різних країнах; відмінність практики управління персоналом в різних філіях; національна орієнтація персоналу.

Тема 2. HRM (human resources management) та управління персоналом. Політика мети та характеристики HRM. Визначення управління людським капіталом. Управління людським капіталом і управління людськими ресурсами. Концепція людського капіталу. Управління людським капіталом: практика та стратегія. Вимірювання людського капіталу. Загальна роль і функції управління персоналом. Роль HR у сприянні та управління змінами. Визначення стратегічного HR менеджменту. Зміни в практиці НК. Організація функцій HR. Маркетинг функцію HR. Підготовка, обґрунтування і захист HR бюджету. Аутсорсинг HR роботи. Загальні HR послуги. Використання консультантів з управління. Роль HR практик. Підходи до розробки HR стратегії. Реалізація стратегії управління персоналом.

Тема 3. Кадрова політика міжнародних корпорацій та роль кадрових служб в управлінні людськими ресурсами. Система відбору персоналу в міжнародних корпораціях. Відбір персоналу в міжнародних корпораціях. Фактори, що формують кадрову політику міжнародних корпорацій. Стратегічні напрями кадрової політики. Тактичні аспекти кадрової політики. Кадрові служби. Функції кадрових служб міжнародної корпорації. Менеджмент персоналу в ТНК. Механізм формування корпоративної культури. Підходи до відбору персоналу в міжнародних корпораціях.

Тема 4. Фактори формування стратегії управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях. Кадрова політика і стратегія управління персоналом у міжнародних компаніях. Фактори впливу на стратегію управління людськими ресурсами: характеристики роботи, трудові відносини, психологічний контракт, організаційна поведінка. Трудові теорії. Організаційна фактори, які впливають на характер роботи. Ставлення до роботи. Добробут, пов'язаний з роботою. Трудові відносини: природа, значення, компетенції. Довіра і трудові відносини. Психологічний контракт: значення, природа. Розвиток і підтримка позитивного психологічного контракту. Організаційна поведінка. Індивідуальні відмінності. Вплив на трудову поведінку. Атрибутивна теорія. Мотиваційні теорії. Організаційна культура: поняття, важливе значення і шляхи розвитку.

Тема 5. Особливості керівництва в міжнародних організаціях. Формування колективу багатонаціональної компанії. Моделі лідерства в міжнародних організаціях. Основні ідеї керівництва. Ідеї П. Друкера щодо ролі керівництва у житті менеджерів міжнародних корпорацій, значення моральних принципів у менеджменті, у тому числі застосуванні так званого принципу дзеркала. Англійський консультант Т. Лемберт про інструменти, які використовуються менеджерами в процесі реалізації функції керівництва. Р. Кантер та узагальнення особливостей лідерства в контексті різних національних культур. «Жіночі» і «чоловічі» стилі керівництва в різних культурах. Дж. Коллінза про портрети керівників провідних міжнародних корпорацій і п'ятирівнева концепція управління. Д. Кернса та Д. Недлера - досвід застосування інструментів японського управління в американській корпорації «Ксерокс» у 1970-1980-х рр. Дві основні моделі формування вищого менеджменту міжнародних корпорацій: широкого фахівця та спеціалізованого

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
	стор. 9 з 18		

керівника. Три основні моделі кар'єри виконавчих директорів: американська, європейська та японська. Складна система зарубіжних призначень.

Підхід Дж. Коллінза. П'ять рівнів менеджерів. Розуміння міжнародних аспектів лідерства М. Хеєр, Е. Гіселі та Л. Портер. Чотири основних аспекти лідерства.

Тема 6. Мотивація, оплата та стимулювання персоналу, навчання, оцінювання та атестація персоналу в міжнародних корпораціях. Управління програмами охорони здоров'я, безпеки і соціального забезпечення персоналу. Особливості мотивації в багатонаціональному культурному середовищі. Форми стимулювання персоналу. Теоретична база: концепції мотивації через потреби А. Маслоу, Ф. Герцберга, Д. МакКлеланда та ін. Особливості мотивацій у кожній країні. Матриця особливостей мотивацій у США, Японії, Німеччині, Мексиці, Китаю. Основна матеріальна винагорода як базисна для будь-якої країни та умов праці. Компенсації. Нематеріальне стимулювання. Змішане стимулювання Ефективні компенсаційні стратегії із врахуванням особливостей національних культурних кластерів. Філософія управління винагородою. Управління винагородою для директорів і керівників. Управління винагородою для співробітників відділу продажів. Оплата працівників фізичної праці. Визначення стратегії винагорода. Керівні принципи. Аналітична та неаналітична оцінка роботи. Використання комп'ютерних програм для оцінки роботи.

Тема 7. Управління програмами охорони здоров'я, безпеки і соціального забезпечення персоналу. Важливе значення та переваги охорони здоров'я та безпеки на робочому місці. Політика охорони здоров'я. Політика безпеки праці. Аудит стану охорони здоров'я та безпеки на робочому місці. Програми гігієни праці. Управління стресом. Попередження нещасних випадків. Оцінка ефективності охорони здоров'я та безпеки на робочому місці. Соціальне забезпечення персоналу. Необхідність соціального забезпечення та види соціальних послуг. Індивідуальні послуги. Групові послуги. Надання персоналу соціальних послуг. Зовнішні консультативні послуги. Програми супроводу персоналу. Психологічна спроможність пристосуватись до іншої культури.

Тема 8. Міжнародні ділові комунікації, комунікаційні бар'єри та ефективність міжнародних комунікацій. Особливості міжнародних комунікацій: розміщення окремих елементів комунікацій у різних частинах світу; віддаленість; вплив різних культур; різниця у часі; значні затрати. Основні типи міжнародних комунікацій. Зовнішні міжнародні комунікації. Внутрішні міжнародні комунікації.

Тема 9. Менеджмент персоналу в міжнародних компаніях авіаційно-космічної галузі.

Особливості управління персоналом на підприємствах авіаційно-космічної галузі. Управління ризиками на підприємствах авіаційного бізнесу. Управління конкуренцією авіакомпаній на ринку авіаційних перевезень України. Формування готовності майбутніх менеджерів авіаційної галузі. Професійний менеджмент підприємств авіаційно-космічної галузі. Формування сучасної кадрової стратегії у системі менеджменту авіакосмічних підприємств.

Модуль № 3 «Курсова робота»

Курсова робота (КР) з дисципліни виконується у першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих здобувачем вищої освіти у процесі засвоєння всього навчального матеріалу дисципліни в галузі міжнародних відносин.

Метою КР є закріплення у здобувачів вищої освіти теоретичних знань та практичних навичок щодо розкриття концептуальних засад процесу транснаціоналізації та управління персоналом в міжнародних компаніях.

Для успішного виконання КР студент повинен

ЗНАТИ:

– економічну природу процесів транснаціоналізації;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 10 з 18	

- сутність, причини виникнення та особливості функціонування ТНК;
- ТНК як основний суб'єкт здійснення прямих іноземних інвестицій;
- інноваційне забезпечення транснаціоналізації економічної діяльності;
- сучасні тенденції розвитку міжнародних злиттів та поглинань;
- Україна в сучасних процесах транс націоналізації;
- систему управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях;
- управління людським капіталом і управління людськими ресурсами;
- відбір персоналу в міжнародних корпораціях;
- кадрову політику і стратегію управління персоналом у міжнародних компаніях;
- основні ідеї керівництва;
- особливості управління персоналом на підприємствах авіаційно-космічної галузі.

ВМІТИ:

- розглядати глобальне конкурентне середовище з позицій транснаціоналізації;
- визначати роль і місце ТНК у процесах міжнародної міграції капіталів;
- аналізувати інноваційну діяльність сучасних ТНК;
- досліджувати глобальні тренди міжнародних злиттів та поглинань;
- відокремлювати залучення в Україну іноземних ТНК;
- розглядати моделі управління людськими ресурсами;
- визначати політику мети та характеристику HRM;
- аналізувати фактори впливу на стратегію управління людськими ресурсами;
- досліджувати професійний менеджмент підприємств авіаційно-космічної галузі;
- відокремлювати форми стимулювання персоналу в МК.

Виконання, оформлення та захист КР здійснюється здобувачем вищої освіти в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання КР, – до 30 годин самостійної роботи.

2.3. Тематичний план

пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
Модуль №1 «Сучасні транснаціональні компанії»									
		2 семестр				семестр			
1.1	Транснаціональні корпорації (ТНК) як суб'єкти міжнародного бізнесу.	10	2	2	6	-	-	-	-
1.2	Міжнародна інвестиційна діяльність транснаціональних корпорацій.	7	-	2	5	-	-	-	-
1.3	Інноваційна діяльність сучасних ТНК.	10	2	2	6	-	-	-	-
1.4	Транскордонні злиття та поглинання транснаціональних компаній.	7	-	2	5	-	-	-	-
1.5	Проблеми регулювання діяльності ТНК.	9	2	2	5	-	-	-	-
1.6	Діяльність ТНК в авіаційно-космічній галузі.	7	-	2	5	-	-	-	-

1.7	Україна в сучасних процесах транснаціоналізації.	9	2	2	5	-	-	-	-
1.8	Модульна контрольна робота №1	7	-	2	5	-	-	-	-
	Усього за модулем №1	66	8	16	42	-	-	-	-
Модуль №2 «Менеджмент персоналу в міжнародних компаніях»									
2.1	Система управління персоналом у міжнародних корпораціях та їх структурних підрозділах.	9	2	2	5	-	-	-	-
2.2	HRM (human resources management) та управління персоналом.	6	-	2	4	-	-	-	-
2.3	Кадрова політика міжнародних корпорацій та роль кадрових служб в управлінні людськими ресурсами.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.4	Фактори формування стратегії управління людськими ресурсами в міжнародних корпораціях.	6	-	2	4	-	-	-	-
2.5	Особливості керівництва в міжнародних організаціях. Формування колективу багатонаціональної компанії. Моделі лідерства в міжнародних організаціях.	8	2	2	4	-	-	-	-
2.6	Мотивація, оплата та стимулювання, навчання, оцінювання та атестація персоналу в МК.	6	-	2	4	-	-	-	-
2.7	Управління програмами охорони здоров'я, безпеки і соціального забезпечення персоналу.	9	2	2	5	-	-	-	-
2.8	Міжнародні ділові комунікації, комунікаційні бар'єри та ефективність міжнародних комунікацій	6	-	2	4	-	-	-	-
2.9	Менеджмент персоналу в міжнародних компаніях авіаційно-космічної галузі.	5	1	-	4	-	-	-	-
2.10	Модульна контрольна робота №2	6	-	2	4	-	-	-	-
	Усього за модулем №2	69	9	18	42	-	-	-	-
Модуль №3 «Курсова робота»									
3.1	Виконання курсової роботи	30	-	-	30	-	-	-	-
	Усього за модулем №3	30	-	-	30	-	-	-	-
Усього за навчальною дисципліною		165	17	34	114	-	-	-	-

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджується на засіданні кафедри та доводиться до відома студентів.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 12 з 18	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний; проблемний виклад та презентації, частинно-пошуковий, дослідницький, метод історичного та логічного, абстрагування та конкретизації, описовий метод тощо. Під час проведення лекцій та практичних занять застосовуються універсальні та інноваційні методи навчання: метод узагальнень та класифікацій; метод графічного та статистичного аналізу; метод представлення структурно-логічних схем; економіко-математичні методи; метод дискусій; самостійна робота студентів з навчальною та довідковою літературою. Для активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні методи та технології, як: робота в міні-групах, семінар-дискусія, кейс-метод, презентація, тести, метод «мозкового штурму», SWOT-аналіз.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Козак Ю.Г. Транснаціональні корпорації. Особливості інвестиційної діяльності. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 512 с.

3.2.2. Лук'янихін В.О. Менеджмент персоналу: навч. посібник. Київ: Університетська книга, 2023. 592 с.

3.2.3. Менеджмент персоналу: навч.-методич. посіб. / Дяків О. П., Коцур А. С., Островецький В. М., Надвигинський С. А., Шкільняк М. М., Шушпанов Д. Г. / за заг. ред. М. М. Шкільняка. Тернопіль. 2022. 280 с.

3.2.4. Менеджмент персоналу: навчальний посібник / Укл. О.В. Безпалько, А.Д. Бергер, Т.М. Березянюк, Ю.М. Гринюк, Д.Г. Грищенко, О.І. Драган, А.С. Зеніна-Біліченко, Л.М. Мазник, Л.І. Тертична, О.М. Соломка, О.А. Чигриниць [За заг. ред. О.І. Драган]. Київ : МПП «ЛИНО», 2022. 612 с.

3.2.5. Михайлина Д. Основи розробки міжнародної бізнес-стратегії. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н., доц. Є.В. Ткача. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 264 с.

3.2.6. Побоченко Л.М. Оцінка інноваційних позицій ТНК розвинених країн світу// Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти: зб. наук. пр. Вип. 4. – 2019.– С.91-103.

3.2.7. Побоченко Л.М. Вплив інноваційного середовища на конкурентоспроможність економіки України // Стратегія розвитку України (економіка, соціологія, право). – 2019.– №2. – С. 99-105.

3.2.8. Побоченко Л.М. Регіональна структура витрат ТНК на дослідження та розробки: XI міжнародна науково-практична конференція, 09-10 вересня 2022 року: тези доп. – Одеса: ОНЕУ, 2022. - С.97-99.

3.2.9. Румянцев, А., Побоченко, Л., Пічкурова, З., Толпежнікова, Т., Ковбич, Т., & Ляшов, Д. (2022). УПЛИВ ГЛОБАЛЬНОЇ ДИДЖИТАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 5(46), 334–348. <https://doi.org/10.55643/fcaptr.5.46.2022.3854>. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/3854>.

3.2.10. Транснаціональні корпорації: навч.-метод. посібник. Уклад.: Т. В. Марченко. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 184 с.

Допоміжна література

3.2.11. Балановська Т. І., Михайліченко М. В., Троян А. В. Управління персоналом: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Київ:ФОП Ямчинський О.В., 2022. 371с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 13 з 18	

3.2.12. Волошин Ю.О., Побоченко Л.М. Роль енергетичної дипломатії в енергетичній безпеці світу в умовах російської агресії проти України. The modern world and economic diplomacy: challenges, solutions and recovery of Ukraine: Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Дипломатична академія України, 4 квітня 2023. С.72-76.

3.2.13. Менеджмент персоналу. Методичні вказівки до проведення практичних занять для студентів спеціальностей 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2020. 40 с.

3.2.14. Набок І. І., Побоченко Л. М., Прокоп'єва А. А., Татаренко Н. О. Віртуалізація міжнародного бізнесу в умовах розвитку інформаційних технологій // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2023. - №3. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-3-8667>.

3.2.15. Пічкурова З.В. Особливості розвитку технології великих даних у глобальній цифровій економіці / З.В. Пічкурова // Modern international relations: topical problems of theory and practice: collective monograph / Faculty of International Relations of the National Aviation University; under general editorship of W. Welskop, Y.O. Voloshin. – Lodz: Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu i Nauko Zdrowiu w Łodzi, 2021. – 436 p. / 5 p.

3.2.16. Pobochoenko L., Prokopieva A., Nabok I. The impact of remittances labor migrants on the economic development of Ukraine. Contemporary International Relations: Topical Highlightss of Theory And Practice – 2023: the collective monograph / Edited by N. Vasylyshyna. Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2023. P.427 -439.

3.2.17. Прокоп'єва А.А., Татаренко Н.О., Набок І.І., Побоченко Л.М. Сучасні дипломатичні відносини України з Японією: кроскультурний та економічний аспект. Ефективна економіка. 2023. №3. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1295/1305>. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.38>.

3.2.18. Побоченко Л.М. Вплив пандемії COVID-19 на інвестиційну діяльність ТНК. Трансформація функцій держави в умовах глобалізації: Дискусійна платформа, 19 травня 2021 року: тези доп. – К., 2021.– С.85–91. <http://ief.org.ua/docs/scc/19.pdf>.

3.2.19. Побоченко Л.М., Татаренко Н.О., Набок І.І., Прокоп'єва А.А. "Energy sector as an object of economic warfare and economic sanctions". «Вчені записки». 2023. № 30 (1), С.171-184. URL: https://drive.google.com/file/d/1pVON1Bz2PCDQmrZLHvk_5BPupF-KIS7x/view.

3.2.20. Tetiana Gavrilko, Lesya Pobochoenko, Research on transnationalisation of economic activity innovative component influenced by the COVID-19 pandemic // Baltic Journal of Economic Studies, Volume 7 Number 5. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2021, P.59-66. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/1556/1573>.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

3.3.1. Кодекс законів України про працю. – К., 2018. [Електронний ресурс] : режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.

3.3.2. <http://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>– офіційний сайт Світового банку.

3.3.3. <http://www.unctad.org> – офіційний сайт UNCTAD.

3.3.4. <http://www.oecd.org/> – офіційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

3.3.5. <http://www.imf.org> - офіційний сайт МВФ.

3.3.6. <http://www.me.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

3.3.7. <http://ukrstat.gov.ua/> – офіційний сайт Державної служби статистики України.

3.3.8. <https://www.bcg.com/>- офіційний сайт Boston Consulting Group.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 14 з 18	

- 3.3.9. <http://www.forbes.com> - офіційний сайт журналу «Forbes».
- 3.3.10. <https://www.PricewaterhouseCoopers> - офіційний сайт компанії PricewaterhouseCoopers (PwC).
- 3.3.11. BloombergInnovationIndex 2023 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://datawrapper.dwcdn.net>.
- 3.3.12. Biggest transnational companies [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.economist.com/blogs/graphicdetail/2023/focus-1>.
- 3.3.13. Europa-2023. A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. URL: <http://ec.europa.eu/eu2023/pdf>.
- 3.3.14. ForbesGlobal 2000 «The World's Largest Public Companies- 2023». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.forbes.com/global2023/#7eb61cf9335d>.
- 3.3.15. Global R&D funding forecast 2022 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://digital.rdmag.com>.
- 3.3.16. Global Innovation 1000 2023 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.strategyand.pwc.com>.
- 3.3.17. Global 500 FORTUNE [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://fortune.com/global500/2023/search/?profits=desc>.
- 3.3.18. The World's Most Innovative Companies / Forbes, 2023. – [Electronic recourse]. – Accessed mode: <http://www.forbes>.
- 3.3.19. The Global Innovation Index 2022 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2022.pdf.
- 3.3.20. World Investment Report 2023: Special economic zones [Електронний ресурс]. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <http://unctad.org>.

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Модуль №1 «Сучасні транснаціональні компанії»		
	1 семестр	2 семестр
Робота на практичних заняттях (5 б. х 2)	10	-
Виступ з презентацією на задану тему (10 б. х 2)	20	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 18 балів</i>		-
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	-
Усього за модулем №1	40	-
Модуль №2 «Менеджмент персоналу в міжнародних компаніях»		
Робота на практичних заняттях (5 б. х 2)	10	-
Виступ з презентацією на задану тему (10 б. х 2)	20	-
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 18 балів</i>		-
Виконання модульної контрольної роботи №2	10	-

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ТНК та управління персоналом в міжнародних компаніях»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 15.01.01 – 01-2023
		стор. 15 з 18	

Усього за модулем №2	40	-
Семестровий екзамен	20	-
Усього за дисципліною	100	-
Модуль №3 «Курсова робота»		
Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна та заочна форми навчання	
Виконання курсової роботи	60	
Захист курсової роботи	40	
Виконання та захист курсової роботи	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (Додаток 1).

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (Додаток 2).

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.6. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту **курсвої роботи**, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.7. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

Додаток 1

Відповідність оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

(рекомендовані значення)

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
3	4	5	6	7	8	9	10	11	13	14	15	
3	4	5	6	7	8	9	9-10	10-11	12-13	13-14	14-15	Відмінно
2,5	3	4	5	6	6-7	7-8	8	9	10-11	11-12	12-13	Добре
2	2,5	3	4	4-5	5	6	6-7	7-8	8-9	9-10	9-11	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
15-16	16-17	17-18	17-19	18-20	19-21	20-22	21-23	22-24	23-25	24-26	25-27	Відмінно
12-14	13-15	14-16	15-16	15-17	16-18	17-19	18-20	18-21	19-22	20-23	20-24	Добре
10-11	10-12	11-13	12-14	12-14	13-15	13-16	14-17	15-17	15-18	16-19	16-19	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
26-28	26-29	27-30	28-31	29-32	30-33	31-34	32-35	33-36	34-37	34-38	35-39	Відмінно
21-25	22-25	23-26	23-27	24-28	25-29	26-30	27-31	27-32	28-33	29-33	29-34	Добре
17-20	18-21	18-22	19-22	19-23	20-24	20-25	21-26	22-26	22-27	23-28	24-28	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
36-40	37-41	38-42	39-43	40-44	41-45	42-46	43-47	43-48	44-49	45-50	46-51	Відмінно
30-35	31-36	32-37	32-38	33-39	34-40	35-41	35-42	36-42	37-43	38-44	38-45	Добре
24-29	25-30	25-31	26-31	27-32	27-33	28-34	28-34	29-35	30-36	30-37	31-37	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	
47-52	48-53	49-54	50-55	51-56	51-57	52-58	53-59	54-60	55-61	56-62	57-63	Відмінно
39-46	40-47	41-48	41-49	42-50	43-50	44-51	44-52	45-53	46-54	47-55	47-56	Добре
31-38	32-39	32-40	33-40	34-41	34-42	35-43	36-43	36-44	37-45	37-46	38-46	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	
58-64	59-65	60-66	60-67	61-68	62-69	63-70	64-71	65-72	66-73	67-74	68-75	Відмінно
48-57	49-58	50-59	50-59	51-60	52-61	53-62	53-63	54-64	55-65	56-66	56-67	Добре
38-47	39-48	40-49	40-49	41-50	41-51	42-52	43-52	43-53	44-54	44-55	45-55	Задовільно

Оцінка у балах												Оцінка за національною шкалою
76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	
68-76	69-77	70-78	71-79	72-80	73-81	74-82	75-83	76-84	77-85	77-86	78-87	Відмінно
57-67	58-68	59-69	59-70	60-71	61-72	62-73	62-74	63-75	64-76	65-76	65-77	Добре
46-56	46-57	47-58	47-58	48-59	49-60	49-61	50-61	50-62	51-63	52-64	52-64	Задовільно

Додаток 2

**Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

(Ф 03.02 – 01)

ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	0302	14.09.23	Фігурко Максим Іванович	[Підпис]	-
2	18.01.01	14.09.23	Солошенко І.-В	[Підпис]	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				